

# UNDER- STANDING PHILOSOPHY THROUGH JOKES

ANMELDELSE AV PLATO AND A PLATYPUS WALK  
INTO A BAR, THOMAS CATHCART & DANIEL  
KLEIN, 2007

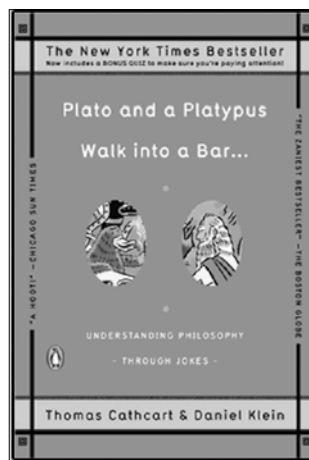
Av Hege Dypedokk Johsen

Å fordype seg i filosofiske problemer tilsynelatende uten løsninger kan føles frustrerende. Boken *Plato and a Platypus Walk into a Bar* tilbyr en langt lystigere filosofisk leseopplevelse.

Innholdsfortegnelsen kunne du like gjerne funnet i en vanlig innføringsbok i filosofi: Ulike filosofiske disipliner er tildelt hvert sitt kapittel. Det som skiller boken fra en innføringsbok, det som gjør den morsom og spesiell, er at hvert kapittel er proppfullt av *vitser*. Gjennom vitsene viser forfatterne hvorledes en vits' humoristiske status dannes på bakgrunn av henspillinger på filosofiske disipliner. De viser hvordan konstruksjonen i en vits' *punchline* er av lagd av det samme stoff som filosofiske konsepter veves av: et stoff som erter fornuften. Som Platon selv uttrykte det, *alvor og lek er søstre* (*Det sjette brevet*, 323d). I prologen opplyser forfatterne oss om at det er slik fordi filosofi og vitser utledes fra samme impuls og motivasjon: å utprøve vår oppfatning av hvordan ting er, snu vår verden opp ned, og å lyssette skjulte og kanskje ubehagelige sannheter om livet og verden.

Jeg vil her gi noen smakebiter fra bokens «philogagging»: «An optimist thinks that this is the best of all possible worlds. A pessimist fears that this is so». I lys av Leibniz' utsagn «dette er den beste av alle mulige verdener», henspiller denne vitsen på metafysikk.

«Morty comes home to find his wife and his best friend, Lou, naked together in bed. Just as Morty is about to open his mouth, Lou jumps out of bed and says, 'Before you say anything, old pal, what are you going to believe,



me or your eyes?») Er sanseintrykk en sikker vei til viten? Epistemologi.

«Do not do unto others as you would have others do unto you; they may have different taste». Henspiller på den gyldne regel. Etikkk.

«Two cows are standing in a field. One says to the other, 'What do you think about this mad cow disease?' 'What do I care?' says the other. 'I'm a helicopter.'» Friheten i livet har sine begrensninger; eksistensialistiske sådan.

«I never said 'I love you.' I said 'I love ya.' Big difference.» Ja riktig, språkfilosofi.

«Two gay men are standing on a street corner when a gorgeous and shapely blonde strolls by in a low-cut, clingy chiffon dress. Says one of the men to the other, 'At times like this, I wish I were a lesbian!''' Denne er morsom fordi den tuller med kjønnsrollene. Politisk filosofi, nærmere bestemt feministisk filosofi.

«A snail was mugged by two turtles. When the police asked him what happened, he said, 'I don't know. It all happened so fast.'» Illustrerer relativiteten i persepsjon av tid; relativisme.

DIMITRI: If Atlas holds up the world, what holds up Atlas?

TASSO: Atlas stands on the back of a turtle.

DIMITRI: But what does the turtle stand on?

TASSO: Another turtle.

DIMITRI: And what does *that* turtle stand on?

TASSO: My dear Dimitri, *it's turtles all the way down!*

Slik er det også med filosofien: *it's questions all the way down*. Som du skjønner er det også slik med boken, det er den samme formen *alle kapitlene igjennom*. Foruten at de to forfatterne forklarer vitsenes forbindelse til filosofien mer utførlig, er boken stort sett er bygd opp slik jeg skisserer ovenfor: vits – filosofisk forklaring – vits.

Alle vitsene er kanskje ikke like latterfremkallende. Det kan tenkes at dette skyldes at man som leser ikke kan unngå å miste noe av gleden ved «overraskelsesmomentet» i *punch linen* etter, tja, ti–femten vitser? Forfatterenes pro-

sjekt er imidlertid morsomt og interessant i seg selv, det var trolig derfor boken ble en salgssuksess som raskt fikk betegnelsen «The New York Times Bestseller».

Boken egner seg faktisk som et morsomt alternativ til andre innføringsbøker i filosofi, fordi man gjennom vitsene lærer om den filosofiske disiplin som er under den humoristiske lupen i hvert kapittel. Boken anbefales også til de som har vært i filosofien lenge nok til å ha blitt grav-alvorlige akademikere, fordi den setter filosofien i et lystigere lys: «*What the philosopher calls an insight, the gagster calls a zinger.*»